

Tom Naegels: LOS

Martina Silbrníková

A stylized silhouette of a mountain range in a darker shade of teal, located in the bottom right corner of the slide.

LOS

Autobiografie
of fictie?

Antwerpen

- ◆ "Antwerpen raakt mij op een emotionele manier. Wat Vlaams-nationalisten hebben met Vlaanderen of nationalisten met België, dat soort van gevoel herken ik wel als het over Antwerpen gaat. Ik kan geëmotioneerd raken door liedjes over de stad of de klassieke symbolen als je na een lange reis thuiskomt. Ik vind dat iets merkwaardigs, en doe daar dan vaak ook lacherig over, want uiteindelijk is dat maar een irrationeel ding, zo'n nationalisme over uw eigen stad. Maar het is ook niet erg om dat te voelen, het is ook *schoon* om mij geworteld te voelen in deze stad, al blijft dat iets anders dan trots te zijn als Antwerpenaar."

– Tom Naegels

Antwerpen

- ◆ Borgerhout
- ◆ „Borgerokko“, „Mekkatown“
- ◆ „Ik schrijf boeken die doorheen het verhaal dat ze vertellen ook een beeld geven van de samenleving waarin het verhaal zich afspeelt. Het simpele gegeven van migratie en het veranderen van bevolkingssamenstelling van de stad vind ik boeiend. Ik bekijk met heel veel interesse welke effecten dat oplevert en probeer daar zo objectief mogelijk over te schrijven, ook mijn eigen positie daarin te bekijken.“
 - Tom Naegels

Antwerpen

- ◆ „Ik probeer de maatschappij en dan concreet de stad Antwerpen, waarin ik leef, zo realistisch mogelijk weer te geven, met alle verschillen: dus zowel het Vlaams-volkse en het allochtoon-volkse als het hoger opgeleide mediawereldje. De verschillende subculturen van mijn stad dus weergeven, dat wou ik doen.“

- Tom Naegels

Tom Naegels & Pepijn Caudron

Pepijn Caudron

- ◆ filmdebuut
- ◆ „Hij beschikt dezelfde aaibaarheidsfactor en dezelfde gedrevenheid als Tom.“
 - Jan Verheyen
(regisseur van Los)

The Strangers

- ◆ 1952 - 2002
- ◆ een Antwerpse muziekgroep
- ◆ Antwerps dialect
- ◆ humoristische – vaak maatschappijkritische-teksten op bekende hit-melodieën
- ◆ sommige liedjes worden beschouwd als racistisch

The Strangers

- ◆ „*De Strangers* zijn een komisch gezelschap van vier zangers, die covers brengen van internationale hits met een eigen tekst in het Antwerps dialect. Ze zijn de laatste overlevenden van de ooit zo rijke Antwerpse volkscultuur, die in heel Vlaanderen populair was. In de jaren zeventig en tachtig stonden ze ettelijke keren in de hitparade. Ze hadden eigen programma's op de televisie. **Ik ben een fan van De Strangers.** Ik ken meer dan tien van hun teksten zo van buiten. Hoewel ik normaal geen Antwerps spreek, vloeit bij het meezingen dat boerse, besmette, onweerstaanbare dialect uit mij.” (Tom Naegels: Los, p.47)

- ◆ <http://www.youtube.com/watch?v=2akujowUGM>
Y

The Strangers

- ◆ „*De Strangers* hadden pech dat er een televisieploeg aanwezig was. Van de ene dag op de andere waren ze ongewenst. Geplande optredens werden afgezegd. Op de radio werden hun platen geweerd. Op televisie waren ze niet meer welkom. Ze kregen dreigtelefoons. Hun platenfirma gooide hen eruit. Een van de populairste Vlaamse groepen (....) werd zo het symbool van verbitterd, marginaal, racistisch Antwerpen.“ (Tom Naegels: Los, p.50)

The Strangers

- ◆ **Nadat de Strangers op 24 november 1991 op een bijeenkomst van het Vlaams Blok hadden opgetreden werd de groep gedurende jaren geboycot op radio en televisie.**
- ◆ <http://www.youtube.com/watch?v=E2i4J73HoXs>

Tom Naegels als journalist

- ◆ "Ik ben een krantenman. Voor mij is de krant het hoogste journalistieke medium. Ik lees elke dag zeker drie kranten, soms vier of vijf. Daaruit komt meestal de inspiratie."

- *Tom Naegels*

Tom Naegels als journalist

- 1999 – 2003: journalist bij De Nieuwe Gazet ► reportageschrijver ► De Antwerpse politiek en samenleving, een bijzondere interesse in multiculturele thema's
- 2003 – heden: columns in De Standaard ► samenleving, multiculturele thema's

Tom Naegels als journalist

LOS(boek+film):

- Journalist bij De Nieuwe gazet ▶ multiculturele thema's (inburgeringscursus, rellen)

Tom Naegels als journalist

- ◆ “Ik ben de chef zotten-van-de-dag van de redactie. Alle weirdo’s met een project mag ik opbellen, interviewen, doen geloven dat we het echt belangwekkend vinden wat ze doen, en nee, dat we hen niet belachelijk zullen maken.”

(Tom Naegels: Los, p.12)

Tom Naegels als journalist

- ◆ „Zijn vorige boek (*van Dave Eggers*), **What Is The What**, was dat eigenlijk ook. Dat is het verhaal van een Soedanese vluchteling die in Amerika belandt. Hij heeft dat verhaal tot in het kleinste detail verteld alsof het een roman is, maar uiteindelijk is het een **autobiografie**. Dat is iets dat **ik zelf ook enorm graag doe**, literatuur die heel sterk de raakpunten met de journalistiek en de hedendaagse samenleving opzoekt.“

- Tom Naegels

Tom Naegels als journalist

- ◆ Hoofdstukken 12 en 17 zijn als **een reportage** geschreven:
- ◆ Hoofdstuk 12: over *De Strangers*
- ◆ Hoofdstuk 17: Gesprek met Ahmed in Marokkaanse vzw Al Jazeera over de relatie tussen de Marokkaanse gemeenschap en de pers, alsook over Israël

Euthanasie

Euthanasie

LOS (boek+film):

- ◆ bompapa wil sterven
- ◆ 89 jaar
- ◆ Blaaskanker, incontinent na de bestralingen
- ◆ hij vraagt euthanasie aan
 - ▶ afgewezen ▶ hij weigert te eten ▶ zelfmoord in het ziekenhuis

Euthanasie

LOS (het boek):

- ◆ opa is bijna doof en blind
„Hij hoorde geluiden, maar verstond ze niet. Hij zag beelden, maar kreeg ze nooit scherp.(...)Het simpelste gesprek kon hij niet volgen.“
(Los, p.10)

LOS (de film):

- ◆ opa is noch blind, noch doof; voor hij naar het ziekenhuis moet, lijkt hij gezond

Euthanasie

- ◆ Jef Gastmans (1913-2002)
 - opa van Tom Naegels
 - jarenlang doof en blind, blaaskanker, euthanasieaanvraag ► afgewezen ► zelfmoord in het ziekenhuis

Tom & Nadia

LOS(boek+film):

- Een relatie met Nadia, een Pakistaanse asielzoekster
- Uiteindelijk gaan ze uit elkaar

Tom & Nadia

LOS (het boek):

- ◆ Nadia denkt dat Tom een intelligente vrouw nodig heeft, dat ze niet goed bij elkaar passen

LOS (de film):

- ◆ Nadia moet terug naar Pakistan, ze gaat weg zonder afscheid te nemen

Tom & Nadia

Liefde vs. **culturele verschillen:**

➤ mayonaise

„Ze gooit een enorme kwak op mijn stoofpotje en prakt dat door elkaar met de aardappelen. Mijn hart bloedt.“ (Los, p.94)

➤ een sneeuwuil als cadeau van N.

➤ kerstkaarsen op de tafel

„Waarom zie ik dat dat kerstkaarsen zijn? Waarom kan ik niet gewoon denken: Goh, kaarsen, lekker romantisch?“ (Los, p.55)

➤ humor (slapstick X The Strangers)

„Hoe kan ik een relatie hebben met iemand die van slapstick houdt?“
(Los, p.95)

➤ N. weet niet wat holocaust is

„Er is niets dat je hoeft te weten, behalve wat de holocaust is. Dat is toch zo?“ (Los, p.96)

➤ N. snapt ironie niet

Tom & Nadia

„Nadia heeft me een heel nieuwe soort liefde leren kennen: die zonder woorden. Voor veel mensen is dat de allerhoogste vorm maar voor een schrijver is het aanpassen. Ik verlang er vreselijk naar om bij haar te zijn, alleen weet ik nooit wat tegen haar te zeggen. Het is niet dat er een taalprobleem is. We spreken allebei goed Engels en haar Nederlands wordt steds beter. We hebben een onderwerpenprobleem. Waarover praat je met iemand die tot vorig jaar in Pakistan woonde?“

(Los, p.56)

Tom Naegels

Realiteit:

- ◆ Relatie met een Pakistaanse vrouw
- ◆ Ze hebben het uitgemaakt, omdat de culturele verschillen te groot waren

Tom Naegels

◆ Realiteit:

„Ik probeer open en tolerant te zijn, maar ik merk bij mezelf dat ik dat zeer moeilijk vind. Waarom hecht ik toch zoveel belang aan die kleine onnozelheden, zoals weten welke kaarsen je op tafel zet voor een romantisch diner, zoals weten dat je geen mayonaise gebruikt als je vriend voor je gekookt heeft, zoals weten welke films wél en welke films niet te doen zijn? Ik heb mijn liefde voor die vrouw kapotgemaakt door die ergernissen. En ik denk dat veel mensen dat ook zullen herkennen. We zijn vaak heel beoordelend en veroordelend, ook al beweren we tolerant te zijn.“

-Tom Naegels

Rellen

LOS (de film):

- fictie

LOS (het boek):

- rellen in
Borgerhout in
november 2006 na
de moord op
Mohamed Achrak

Rellen

- ◆ LOS (het boek):

„Rellen? In Zuid-Afrika, daar heb je rellen. Wat een hysterie. Hoeveel ruiten zijn er nou gesneuveld? Tien? Twintig? En wat zijn een paar kapotte ruiten vergeleken bij die jongeman die gisteren het leven liet?“

(Los, p. 137)

„U herinnert zich de week, nietwaar? Vorig jaar? De week waarin bleek dat Vlaamse politici, media en publiek stukgeslagen ruiten erger vonden dan een doodgeschoten jongen?“

- Tom Naegels (De Standaard, november 2003)

Rellen

- ◆ LOS (het boek):

„Denk je dat hij
(*Mohamed Achrak*)
alle aandacht krijgt in
de kranten vandaag?
Twee, drie
paragraafjes over de
moord, en vier
bladzijden over de
rellen. Ziehier de
prioriteiten van de
Vlaamse pers.“

(Los, p.137)

„Één artikeltje in mijn
krant ging over die
moord, en de
volgende drie
bladzijden over rellen
die niet eens rellen
waren! Tien ruiten!
Tien! Durfde ik te
ontkennen dat de pers
een bolwerk van blank
racisme was? Durfde
ik dat?“

- Tom Naegels (De
Standaard, 2003)

Tom Naegels en racisme

LOS (het boek):

-vechten tegen eigen vooroordelen die hij niet wil hebben, maar waar hij vaak niets aan kan doen

„Ik zit voor de televisie te trillen van woede. Ik denk de ergste dingen. Heel racistische dingen. Maar is het racisme?“

(Los, p.132)

Tom Naegels en racisme

„Maar dat samentroepen, dat te dichtbij komen, dat aandringen tot het bijna bedreigend overkwam – ik hield daar ook niet van. Maakt mij dat tot een racist?“ (Los, p.81)

„Ik ben geen racist. Ik zou liever sterven dan een racist te zijn. En toch bij het zien van die beelden...“

(Los, p.134)

Bronnen:

- ◆ Tom Naegels, *Los*, 2005, Meulenhoff/Manteau
- ◆ <http://www.cjp.be/nieuws/2009/10/05/tom-naegels-spreekt>
- ◆ <http://www.tomnaegels.be/pers.php?id=7>
- ◆ <http://www.tomnaegels.be/pers.php?id=44>
- ◆ <http://www.youtube.com/watch?v=2akujoWUGMY>
- ◆ <http://www.youtube.com/watch?v=E2i4J73HoXs>

Bronnen:

- ◆ <http://dsonline.be/Kanaal/Index.aspx?kanaalId=146>
- ◆ <http://www.losdefilm.be/downloads/LOSLeerlingen.pdf>
- ◆ <http://www.losdefilm.be/downloads/LOSLeerkrachten.pdf>
- ◆ <http://www.leesclub.be/werkbladen-leesgroep/tom-naegels-los-leesgroep-januari-2009/>
- ◆ www.standaard.be/spijkerschrift